

Araştırma Makalesi (Research Article)

**TÜRKİYE'DE SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA VE TURİZM
(SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND TOURISM IN TURKEY)**

Yasin Emre OĞUZ^{1*} (orcid.org/0000-0002-2139-4278)

Cüneyt TOKMAK² (orcid.org/0000-0003-1377-3531)

¹ Tourism Management, Faculty of Tourism, Eskisehir Osmangazi University, Eskisehir, Türkiye.

² Tourism Management, Faculty of Tourism, Eskisehir Osmangazi University, Eskisehir, Türkiye.

ÖZET

Bu araştırmada, sürdürülebilir kalkınma ve turizm arasındaki ilişki ekonometrik analizler aracılığıyla incelenmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda, 1990 – 2015 yılları arası dönemde turizmin göstergesi olarak turizm gelirleri verileri, sürdürülebilir kalkınmanın göstergesi olarak ise insani gelişme endeksi (hdi) değerleri toplanmış ve veri seti oluşturulmuştur. Araştırmada öncelikle zaman serilerinin durağanlıkları sınanmıştır. Aynı derecede durağan olduğu tespit edilen verilere Johansen Eşbütünleşme Testi uygulanmış ancak eşbütünleşme ilişkisi tespit edilememiştir. Analizin devamında, seriler arasındaki kısa dönem neden-sonuç ilişkisinin belirlenmesi amacıyla VAR modeli kurularak Granger Nedensellik Analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda nedensellik ilişkisi bulunamamıştır. Bu doğrultuda öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Sürdürülebilir Kalkınma, Turizm ve Türkiye.

ABSTRACT

In this research, the relationship between sustainable development and tourism has been examined through econometric analysis. In this context, between 1990 and 2015, tourism demand indicators were used as indicators of tourism tourism and human development index (hdi) values were used as indicators of sustainable development. Firstly, the stationarities of the time series were tested. Subsequently, cointegration analysis were applied to the time series but cointegration cannot be detected. After that Granger Causality Analysis was conducted by establishing the VAR model to determine the short-term causal relationship between the series. As a result of the analysis, the causality relation can not be determined. The suggestions have been developed in this direction.

Key Words: Sustainability, Sustainable Development, Tourism and Turkey.